

Dokument s plenarne sjednice

A9-0126/2022

11.4.2022

IZVJEŠĆE

o akcijskom planu EU-a za ekološku poljoprivredu
(2021/2239(INI))

Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj

Izvjestiteljica: Simone Schmiedtbauer

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	18
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	23
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	24

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o akcijskom planu EU-a za ekološku poljoprivredu (2021/2239(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 39., članak 192. stavak 1. i članak 349.,
- uzimajući u obzir Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja,
- uzimajući u obzir Pariški sporazum koji je postignut na 21. konferenciji stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP21),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 25. ožujka 2021. o akcijskom planu za razvoj ekološkog sektora (COM(2021)0141),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan“ (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2021. o Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.: Vraćanje prirode u naše živote³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2021. o strategiji „od polja do stola“ za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav⁴,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013⁵,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke

¹ SL C 270, 7.7.2021., str. 2.

² SL L 150, 14.6.2021., str. 1.

³ SL C 67, 8.2.2022., str. 25.

⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0425.

⁵ SL L 435, 6.12.2021., str. 1.

organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, (EU) br. 1151/2012 o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, (EU) br. 251/2014 o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i (EU) br. 228/2013 o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u najudaljenijim regijama Unije⁶,

- uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 19. srpnja 2021. o akcijskom planu za razvoj ekološke proizvodnje,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2018. o Europskoj strategiji za promicanje proteinskih usjeva – poticanje proizvodnje proteinskih kultura i mahunarki u europskom poljoprivrednom sektoru⁷,
 - uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 19. listopada 2020. o strategiji „od polja do stola”,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 22. rujna 2021. naslovljeno „Akcijski plan za razvoj ekološkog sektora”,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora regija od 2. prosinca 2021. o Akcijskom planu EU-a za organsku poljoprivredu,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za poljoprivrednu i ruralni razvoj (A9-0126/2022),
- A. budući da se u Komunikaciji Komisije o akcijskom planu za razvoj ekološkog sektora (akcijski plan za ekološku poljoprivrodu) ističe da su zeleni plan, kao i strategija „od polja do stola” i strategija za biološku raznolikost kao dio zelenog plana, ključni za upravljanje prijelazom na održiviji prehrambeni sustav, posebno za jačanje napora poljoprivrednika za zaštitu okoliša, očuvanje bioraznolikosti i suzbijanje klimatskih promjena; budući da poljoprivreda općenito, a posebno ekološka poljoprivreda, ima ključnu ulogu u postizanju tog cilja;
- B. budući da je nakon 12 mjeseci dovršeno gotovo cijelokupno sekundarno zakonodavstvo potrebno za stupanje na snagu Uredbe (EU) 2018/848, iako to nije slučaj s delegiranim uredbom o proizvodnji ekološke soli;
- C. budući da se u delegiranoj uredbi prednost mora dati prirodnim procesima, bez aditiva ili emisija ugljika u njihovoj pripremi, koji su karakteristični za proizvodnju morske soli, kako bi se mogla klasificirati kao ekološka;
- D. budući da europski prehrambeni sustav mora osigurati hranjivu hranu koja je proizvedena na održiv način po pristupačnim cijenama te zajamčiti sigurnost opskrbe hranom na način kojim se osigurava zdravo društvo i zdrav planet, doprinosi socijalnoj i ekonomskoj dobrobiti, štiti zdravlje i ekosustava i europskih građana te osigurava profitabilnost poljoprivredne proizvodnje, a time i pravedan život za poljoprivrednike;

⁶ SL L 435, 6.12.2021., str. 262.

⁷ SL C 390, 18.11.2019., str. 2.

- budući da je ključno osigurati da povećanje površine zemljišta koje se koristi za ekološku poljoprivrodu odgovara sposobnosti tržišta da apsorbira ekološke proizvode;
- E. budući da su u skladu s Uredbom (EU) 2018/848 o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda poljoprivrednici obvezni poštovati prijelazno razdoblje tijekom kojeg moraju primjenjivati sva pravila o ekološkoj proizvodnji;
 - F. budući da to razdoblje može trajati do tri godine; budući da tijekom tog razdoblja poljoprivrednici moraju snositi veće troškove proizvodnje, a da pritom ne profitiraju od viših tržišnih cijena ekoloških proizvoda;
 - G. budući da ekološka poljoprivreda ima razne koristi za okoliš, uključujući smanjene emisije stakleničkih plinova, i potencijal da pomogne poljoprivrednom sektoru da odigra svoju ulogu u borbi protiv klimatskih promjena i prilagodbi njima te u suočavanju s ključnim izazovima kao što su gubitak radnih mesta u ruralnim područjima, plodnost tla, gubitak biološke raznolikosti te promicanju otpornosti na ekonomski izazove;
 - H. budući da su poljoprivredna raznolikost i kraći lanci između poljoprivrednika i potrošača važni za zdrav i održiv prehrabreni sustav;
 - I. budući da ekološka poljoprivreda može doprinijeti postizanju ambiciozne ravnoteže u pogledu održivosti iz gospodarske, socijalne i ekološke perspektive, potičući zaštitu tla, vode i biološke raznolikosti te dobrobit životinja, te mladima nudi mogućnosti za bavljenje poljoprivredom;
 - J. budući da su ekološki standardi i standardi dobrobiti životinja u EU-u među najvišima u svijetu; budući da ekološka poljoprivredna zemljišta imaju 30 % veću biološku raznolikost, korisna su za oprasivače te je na njima ograničena upotreba umjetnih gnojiva i proizvoda za zaštitu bilja;
 - K. budući da ekološka poljoprivreda može doprinijeti revitalizaciji ruralnih područja, otvaranju radnih mesta, održivosti malih poljoprivrednih gospodarstava, te istodobno približiti potrošače i proizvođače, ojačati veze s lokalnim gospodarstvom i poticati pozitivne gospodarske multiplikatore; budući da se novom zajedničkom poljoprivrednom politikom (ZPP) uvode nove ambiciozne mjere za poticanje održive proizvodnje, uključujući ekološku poljoprivrednu;
 - L. budući da je ključno osigurati da potrošači, kojima je kvaliteta namirnica koje konzumiraju sve važnija, i ugostiteljski sektor pri kupnji hrane mogu donijeti informiranu i svjesnu odluku;
 - M. budući da je potrebno osigurati da potrošači budu pravilno informirani o koristima konzumacije ekoloških proizvoda i da su zaštićeni od namjerno zavaravajućih etiketa, ambalaža i oglašavanja;
 - N. budući da se 2019. ukupna poljoprivredna površina EU-a namijenjena za ekološki uzgoj povećala na 13,8 milijuna hektara; budući da ona trenutačno čini 8,5 % ukupne korištene poljoprivredne površine u EU-u; budući da se u razdoblju između 2010. i 2019. vrijednost tržišta ekoloških proizvoda EU-a više nego udvostručila;

- O. budući da se u razdoblju od 2009. do 2019. maloprodaja ekoloških proizvoda povećala s 18 milijardi EUR na 41 milijardu EUR; budući da u dijelovima EU-a povećanje ekološke proizvodnje premašuje razvoj tržišta ekoloških proizvoda, sa značajnim razlikama u konzumaciji ekoloških proizvoda među državama članicama; budući da je proizvodnja ekoloških proizvoda vrlo niska ili ne postoji u određenim dijelovima EU-a, uz velike razlike među državama članicama, u rasponu od 0,5 % do 26,5 % raspoloživog područja namijenjenog tom sektoru;
- P. budući da akcijski plan za ekološku poljoprivredu obuhvaća 23 mjere te stoga pruža čvrstu osnovu za održivi razvoj sektora ekološke proizvodnje; budući da je 2024. predviđena revizija akcijskog plana za ekološku poljoprivredu na sredini razdoblja i da je uspostavljen godišnji „Dan ekološke proizvodnje”, što predstavlja priliku za poboljšanje vidljivosti i priznavanja ekološke poljoprivrede te za senzibiliziranje javnosti o koristima ekološke proizvodnje jer se ekološki poljoprivrednici smatraju „pionirima održive poljoprivrede”;
- Q. budući da se Uredbom (EU) 2018/848, koja se primjenjuje od 1. siječnja 2022., posebno nastoji povećati povjerenje potrošača u ekološke proizvode strožim kontrolama i pravilima za uvoz;
- R. budući da su u svibnju 2021. objavljene strateške smjernice za održiviju i konkurentniju akvakulturu u EU-u za razdoblje od 2021. do 2030. koje će se razvijati u okviru nacionalnih strateških planova;

Opće primjedbe

1. pozdravlja komunikaciju Komisije o akcijskom planu za razvoj ekološkog sektora, cilj povećanja poljoprivredne površine EU-a za ekološki uzgoj do 2030. razvojem ponude i potražnje te činjenicu da je Komisija prepoznala ekološki uzgoj kao jednu od glavnih sastavnica na putu EU-a prema održivijim prehrambenim sustavima upotrebatom održivijih poljoprivrednih praksi, učinkovitijom upotrebatom obnovljivih izvora, jamčenjem viših standarda dobrobiti životinja i pružanjem pomoći europskim poljoprivrednicima da ostvare veće prihode;
2. poziva Komisiju da provede procjenu učinka u pogledu udjela poljoprivrednih površina EU-a u ekološkoj poljoprivredi; smatra da će razvoj ekološke poljoprivrede, koja donosi mnoge pozitivne vanjske učinke i koristi za ublažavanje klimatskih promjena, biološku raznolikost i zaštitu tla, doprinijeti postizanju ciljeva strategije „od polja do stola” i strategije za biološku raznolikost; istodobno uviđa potencijal drugih održivih modela proizvodnje i metoda uzgoja, poput integrirane proizvodnje i biološke kontrole, da doprinesu ciljevima zelenog plana;
3. ističe da se udio poljoprivrednog zemljišta pod ekološkom poljoprivredom znatno razlikuje među državama članicama; naglašava da se to mora uzeti u obzir pri izradi politika i instrumenata usmjerenih na poboljšanje ekološke proizvodnje i potiče Komisiju da posebnu pozornost posveti pružanju potpore državama članicama koje zaostaju;
4. inzistira na tome da bi se sve mjere i instrumenti koji su s tim u vezi predloženi trebali temeljiti na detaljnim analizama i procjenama učinka; smatra da zakonodavstvo i

akcijski planovi za ekološku poljoprivrodu moraju pružiti dovoljno prostora za fleksibilnost kako bi se uzele u obzir razlike u prirodi i uvjetima ekološke poljoprivrede u državama članicama;

5. naglašava da pri uvođenju nove Uredbe (EU) 2018/848 o ekološkoj proizvodnji 2022. Komisija treba ostvariti uređen i umjeren prijelaz sa starog zakonodavstva EU-a o ekološkoj proizvodnji kako bi se sektor ekološke proizvodnje mogao brzo i sigurno upoznati s novim pravilima; poziva Komisiju da provede procjenu učinka nove uredbe pet godina nakon njezine provedbe kako bi se provele potrebne prilagodbe;
6. naglašava da razvoj i rast ekološkog sektora i ekoloških područja, kako je predviđeno strategijom „od polja do stola”, s ključnom ulogom u revitalizaciji i održavanju dinamičnih ruralnih područja, moraju biti tržišno usmjereni i popraćeni holističkim kretanjima u lancu opskrbe, uključujući preradu, kao i mjerama politike za poticanje daljnje ponude i potražnje za ekološkom hranom te za jamčenje povjerenja potrošača;
7. naglašava da bi kombinacija tih pristupa trebala omogućiti uravnotežen razvoj, u skladu sa sposobnošću tržišta da apsorbira ekološku proizvodnju kako bi se zaštitila buduća profitabilnost ekološkog tržišta i ekološke poljoprivrede u EU-u;
8. u tom kontekstu ističe potrebu za uklanjanjem prekomjernih administrativnih opterećenja; naglašava da koristi ekološke poljoprivrede za okoliš ne bi trebali podupirati samo potrošači ekoloških proizvoda koji su voljni platiti višu cijenu, već bi se iz proračuna ZPP-a također trebali na odgovarajući način nagraditi ekološki poljoprivrednici za specifična javna dobra koja pružaju zaštitom okoliša i prirodnih resursa, smanjenjem korištenja ulaznih materijala i višim standardima dobrotit životinja;
9. ističe da bi poticanje poljoprivredne održivosti i otpornosti prehrambenog sustava EU-a trebalo biti prioritet te da je ekološka poljoprivreda ključan element za postizanje ciljeva u području okoliša i klime; smatra da održive inovacije u praksama kao što su ekološka poljoprivreda i, u širem smislu, agroekologija mogu dovesti do veće raznolikosti u poljoprivrednim sustavima;
10. naglašava da je koegzistencija različitih poljoprivrednih sustava važna jer je raznolikost ključna za sigurnost i otpornost prehrambenog sustava te doprinosi održivom razvoju; ističe da ne postoji jedinstveni poljoprivredni model koji bi odgovarao svim zemljama i regijama te naglašava da bi trebalo uvidjeti prednosti različitih modela održive poljoprivrede;
11. ističe da je važno nastaviti povećavati ekološke prinose kako bi se spriječio povećani ekološki otisak proizvodnje hrane u trećim zemljama, dok se u regijama EU-a odvija veći prijelaz na model ekološke poljoprivrede;
12. ističe da je za uspjeh akcijskog plana EU-a važno da se njime potiču i mobiliziraju države članice, kao i regionalne i lokalne vlasti, uzimajući u obzir njihove posebnosti i različita polazišta; dodaje da regionalni i lokalni akcijski planovi za ekološku poljoprivrednu, po potrebi, moraju imati ulogu i u razvoju sektora ekološke proizvodnje;
13. stoga smatra da bi države članice trebalo poticati da uspostave vlastite nacionalne

strategije za ekološku poljoprivrodu i da razviju vlastite nacionalne i/ili regionalne operativne akcijske planove, u koordinaciji s nacionalnim strateškim planovima, koji bi trebali imati visoku razinu ambicije u pogledu razvoja ekološke poljoprivrede, s realističnim i konkretnim ciljevima, mjerama, vremenskim okvirima i proračunima, uključujući poticaje za poljoprivrednike, kojima se olakšava izbor i podupiru inicijative odozdo prema gore;

14. poziva Komisiju da se pobrine za to da se ti uvjeti u potpunosti poštuju pri odobravanju nacionalnih strateških planova koje podnose države članice te da zajamči da su dostatna finansijska sredstva, zajedno s najučinkovitijim alatima, dostupna za postizanje relevantnih ciljeva u pogledu razvoja sektora; naglašava da je potrebna razmjena znanja i najboljih praksi jer neke države članice imaju više iskustva u osmišljavanju i provedbi ambicioznih nacionalnih planova;
15. poziva Komisiju da takve razmjene uključi u planirane javne sastanke u vezi s dalnjim postupanjem; ističe da bi se u nacionalnim akcijskim planovima za ekološku poljoprivrodu trebala osigurati predvidljivost i jasnoća za poljoprivrednike i industriju, čime bi se potaknuo razvoj ekološke proizvodnje i komercijalizacija ekoloških proizvoda;
16. pozdravlja proširenje područja primjene Uredbe o ekološkoj poljoprivredi na određene proizvode usko povezane s poljoprivredom koji nisu navedeni u Prilogu I. UFEU-a, kao što je sol; međutim, izražava zabrinutost zbog izvješća o ekološkoj soli koje je 6. kolovoza 2021. objavila Stručna skupina za tehničko savjetovanje o ekološkoj proizvodnji (EGTOP) jer se u izvješću zagovara proširenje ekološke oznake EU-a na proizvodne metode koje nisu u skladu s načelima Uredbe (EU) 2018/848; stoga poziva Komisiju da ne slijedi savjete EGTOP-a;
17. naglašava da bi pri osmišljavanju, donošenju, preispitivanju i provedbi nacionalnih i/ili regionalnih akcijskih planova za ekološku poljoprivrodu države članice u proces savjetovanja trebale uključiti sve dionike, zadruge, lokalne i regionalne vlasti, poljoprivredno-prehrambenu industriju duž lanca vrijednosti, poljoprivredno-prehrambene trgovce na veliko, predstavnike potrošača i privatnog sektora te ugostiteljski sektor, uključujući objekte javne prehrane i udruge za educiranje o hrani, ako i građane, kako bi se postigle najbolje sinergije i ostvario cilj povećanja područja pod ekološkom poljoprivredom kako je utvrđen u njihovim nacionalnim strateškim planovima;
18. priznaje da ekološka proizvodnja nudi bolji ekonomski povrat za poljoprivrednike, ali često podrazumijeva veće troškove proizvodnje te stoga zahtijeva da tržišne cijene i izravne potpore budu dovoljne za nadoknadu tih troškova kako bi se poljoprivrednicima omogućili pravedni prihodi;
19. ističe da više potrošačke cijene mogu otežati širenje sektora ekološke proizvodnje, ali da su one potrebne za održavanje sektora ekološke proizvodnje; podsjeća da u nekim slučajevima nema tržišta za ekološke poljoprivredne proizvode zbog čega su poljoprivrednici prisiljeni prodavati ih kao konvencionalne poljoprivredne proizvode po nižoj cijeni;
20. podsjeća da ekološka poljoprivreda uključuje vrlo visoke proizvodne standarde;

naglašava potrebu za rješavanjem pitanja cjenovne pristupačnosti, a time i dostupnosti ekoloških proizvoda; snažno naglašava da se proizvođačima mora pružiti potpora pri prelasku na ekološku proizvodnju i da oni moraju imati koristi od dodane vrijednosti ekološke poljoprivrede; napominje da bi, kao i za konvencionalne proizvode, bolja raspodjela vrijednosti među akterima u vrijednosnom lancu donijela korist i poljoprivrednicima i potrošačima;

21. uviđa da će razvoj ekološkog sektora omogućiti ekonomiju razmjera u preradi i logistici koja će povećati učinkovitost i dovesti do nižih troškova; naglašava važnost Direktive o nepoštenim trgovačkim praksama za razvoj sektora i u osiguravanju da trgovci na malo nemaju pretjerano visoke profitne marže na ekološke proizvode; također smatra da bi ekološki proizvodi mogli biti uključeni u programe u okviru Fonda europske pomoći za najpotrebitije, pod uvjetom da je dostupna dosta opskrba;
22. pozdravlja činjenicu da Komisija radi na poboljšanju opće dobrobiti životinja i ističe da je u istraživanju Eurobarometra o poljoprivredi i ZPP-u iz 2020. utvrđeno da 80 % građana EU-a ekološki uzgoj povezuje s većim poštovanjem dobrobiti životinja; u tom kontekstu naglašava važnost podupiranja ekološkog stočarstva;
23. uviđa da je važno ubrzati razvoj ekološke akvakulture i tog tržišta u EU-u te ojačati potražnju za tim proizvodima i povjerenje potrošača u te proizvode; napominje da svaki četvrti proizvod ribarstva potječe iz akvakulture; ističe, međutim, da, s obzirom na to da se većina potrošnje tih proizvoda opskrbљuje uvozom, koji čini 60 % ukupne ponude, postoji ogroman potencijal rasta koji moramo iskoristiti za razvoj europske akvakulture općenito, a posebno ekološke akvakulture;
24. naglašava potrebu za koordinacijom djelovanja u ekološkoj akvakulturi s novim strateškim smjernicama za održiviju i konkurentniju akvakulturu u EU-u za razdoblje od 2021. do 2030. i razvojem tog sektora u državama članicama i regijama;

Poticanje potražnje i osiguravanje povjerenja potrošača

25. podržava Komisiju u dalnjem promicanju i razmjeni informacija o logotipu ekološke proizvodnje EU-a među potrošačima, među ostalim u okviru školskih programa, koji bi se nakon revizije trebali više usredotočiti na ekološke proizvode, kao i u drugim institucijama kao što su domovi za starije i nemoćne; podržava promicanje lokalnih ekoloških logotipa koji postoje u nekoliko država članica i koji pružaju barem jednaka jamstva kao i logotip ekološke proizvodnje EU-a i koji se upotrebljavaju zajedno s njim; napominje da bi školski programi trebali biti temelj za pedagošku raspravu o prehrani i održivoj hrani te da bi trebali biti popraćeni mjerama za informiranje i obrazovanje djece o boljoj prehrani;
26. naglašava da je iznimno važno da nakon ispitivanja potrošača o ekološkoj proizvodnji uslijede mјere za daljnje senzibiliziranje javnosti o koristima ekološkog uzgoja za zdravlje, dobrobit i visoku kvalitetu života, pri čemu je potrebno osigurati da povjerenje potrošača u sigurnost i održivost konvencionalnih metoda uzgoja u Uniji ne bude ugроženo; naglašava potrebu za pružanjem točnih informacija kako bi se zajamčilo da nove inicijative koje se razvijaju u pogledu označivanja održive hrane ne oslabljuju logotip ekološke proizvodnje EU-a i ne zbunjuju potrošače u pogledu njihova područja primjene i značenja;

27. izražava zabrinutost zbog obmanjujućih oznaka, pakiranja i oglašavanja koji potrošačima otežavaju razlikovanje konvencionalnih proizvoda od ekoloških proizvoda; napominje da su Uredba (EU) 2018/848 i česte neovisne kontrole temelj povjerenja potrošača u ekološke proizvode i poziva države članice da jasno komuniciraju u pogledu logotipa ekološke proizvodnje EU-a ;
28. naglašava ulogu supermarketa i različitih lanaca opskrbe hranom u promicanju i podupiranju logotipa ekološke proizvodnje EU-a; očekuje buduće inicijative Komisije koje teže boljem usmjeravanju potrošača pri odabiru hrane putem označivanja, promidžbe i informativnih kampanja koje se temelje na čvrstim, neovisnim i operativnim znanstvenim temeljima te potpunim i dosljednim metodologijama; napominje da se transparentnost i sljedivost mogu znatno povećati primjenom obveznog označivanja podrijetla svih prehrambenih proizvoda iz EU-a, a time se mogu suzbijati prijevare i nezakonite metode proizvodnje te povećati povjerenje potrošača;
29. podsjeća da se zahtjevi profesionalnih kuhinja razlikuju od zahtjeva kućanstava; naglašava da je važno stvoriti dodanu vrijednost za lanac opskrbe i povećati razinu prerade ekoloških proizvoda kako bi se odgovorilo na potrebe profesionalnih kuhinja;
30. smatra da bi se revizija zelene javne nabave iz 2019. trebala bolje promicati u državama članicama kako bi se poboljšala senzibiliziranost javnosti i pružio snažan poticaj za djelovanje usmjereni na promicanje ekološke proizvodnje i podupiranje zdravije i ekološki prihvatljivije prehrane u ustanovama kao što su škole, bolnice, domovi za starije osobe i zatvori te da se njome može smanjiti količina otpada od organskih proizvoda u državama članicama s viškovima; smatra da bi institucije EU-a trebale poslužiti kao primjer drugima u vlastitim objektima; smatra da je, kako bi se postiglo takvo povećanje zelene javne nabave, potrebna koordinacija sa sektorom putem njegovih predstavnicičkih organizacija kako bi se osiguralo neometano odvijanje javne nabave;
31. poziva Komisiju da nastavi s istragama u vezi s trenutačnim strukturnim i logističkim preprekama te da promiče primjenu kriterija zelene javne nabave u državama članicama, kao i aktivnosti informiranja, educiranja i promicanja ekoloških proizvoda za bolju učinkovitost te mjere; smatra da bi odluku o povećanju upotrebe zelene javne nabave trebalo donijeti na nacionalnoj razini u skladu s nacionalnom potražnjom i ciljevima utvrđenima u nacionalnim akcijskim planovima za ekološku poljoprivredu; smatra da se zelenom javnom nabavom mora staviti snažan naglasak na ekološke proizvode EU-a, čime bi se potaknula proizvodnja i pomoglo EU-u da ostvari svoje klimatske ciljeve;
32. naglašava da se ekološka proizvodnja i prerada moraju razvijati na odgovarajući način na regionalnoj i lokalnoj razini, uključujući lokalne ekološke poljoprivrednike; podržava uspostavu regionalnih održivih prehrambenih sustava na temelju suradnje svih dionika iz područja prehrane; žali zbog nedostatka provjerenih podataka o prihvaćanju ekoloških proizvoda u javnim kantinama i restoranima;
33. ističe da lokalne, regionalne i nacionalne vlasti, zajedno s udruženjima poljoprivrednika i veleprodajnici poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, imaju važnu ulogu u podupiranju strukturiranja ekološkog sektora u pogledu proizvodnje, kolektivne prerade, logistike i trgovine, olakšavanju pristupa zemljištu za ekološke

poljoprivrednike, olakšavanju suradnje između samih proizvođača, između proizvođača i potrošača te u pogledu prehrambenih usluga;

34. nadalje ističe ulogu koju lokalne, regionalne i nacionalne vlasti trebaju imati u senzibiliziranju javnosti o svim vrstama održivih poljoprivrednih metoda, u opskrbi ekološkim proizvodima u kantinama i u razvoju obrazovnih programa za predškolske i školske ustanove;
35. u tom kontekstu ističe da su tržnice poljoprivrednika na lokalnoj i regionalnoj razini učinkovit alat za premošćivanje jaza između proizvođača i potrošača te da bi ih trebalo promicati; također podsjeća da lokalne i regionalne vlasti i udruženja poljoprivrednika pružaju vrlo vrijednu tehničku pomoć ekološkim poljoprivrednicima i onima koji su u postupku prenamjene gospodarstva, što je ključno za provedbu tih praksi i za koje je potrebno odgovarajuće financiranje iz ZPP-a i drugih izvora;
36. ističe da sva tijela vlasti moraju osigurati da regulatorni okvir i dalje omogućuje i potiče razvoj sektora, a da se pritom administrativno opterećenje zadrži na najmanjoj mogućoj razini; podsjeća da lokalne i regionalne vlasti u mnogim državama članicama već dugo sudjeluju u podupiranju razvoja ekološke poljoprivrede, posebno upravljanjem regionalnim programima ruralnog razvoja i njihovom provedbom;
37. naglašava da je pri uključivanju lokalnih i regionalnih vlasti potreban lokalizirani pristup u skladu s načelima Teritorijalnog programa do 2030. kako bi se odgovorilo na različite potrebe seoskih, prigradskih i gradskih područja diljem Europe;
38. naglašava da će uspjeh akcijskog plana za ekološku poljoprivredu ovisiti o većoj uključenosti privatnog sektora u poticanje potražnje i o osiguranju pravednih naknada za poljoprivrednike, posebno u zemljama sa slabije razvijenom ekološkom proizvodnjom i tržištima ekoloških proizvoda; poziva Komisiju da utvrdi niz instrumenata kojima će se državama članicama omogućiti da potiču maloprodajne lance da aktivno pomažu u promicanju i pružanju informacija o važnosti ekološke potrošnje te da stvore lokalne lance opskrbe za ekološku poljoprivredu; naglašava da povećanje ekološke proizvodnje prije svega mora biti rezultat veće privatne potražnje, a ne samo političkih poticaja;
39. naglašava da je važno poboljšati transparentnost u lancu opskrbe ekološkom hranom i sljedivost svih procesa proizvodnje i distribucije u skladu sa zahtjevima europskih potrošača za boljim informacijama o podrijetlu i proizvodnim metodama prehrambenih proizvoda koje konzumiraju; pozdravlja dobrovoljne inicijative trgovaca na malo da se proizvodi iz prijelaznog razdoblja kupuju po višoj cijeni i smatra da bi takve inicijative trebalo promicati;
40. prima na znanje poteškoće s kojima se trgovci na malo suočavaju kad stavlju te proizvode na tržište za potrošače jer ne postoje usklađena pravila o stavljanju na tržište te poziva Komisiju da ispita mјere za olakšavanje njihova stavljanja na tržište, na primjer usklađenim označivanjem;
41. naglašava da je ključno da se Komisija, države članice i dionici aktivno uključe u utvrđivanje načina na koje se postojeći mehanizmi certificiranja i kontrole mogu ojačati kako bi se spriječile prijevare u ekološkoj proizvodnji i trgovini;

42. smatra da mehanizmi certificiranja i kontrole moraju biti prilagođeniji stvarnim uvjetima na terenu za ekološke poljoprivrednike te da se taj postupak mora pojednostaviti, među ostalim pomoću informatičkih rješenja;
43. naglašava da se posebna pozornost mora posvetiti postupcima za ovlašćivanje tijela za certificiranje; naglašava da je postupak certificiranja pri prijelazu na ekološku poljoprivredu i dalje složen i težak za provedbu te bi ga trebalo olakšati, posebno za male poljoprivrednike; smatra da bi poljoprivrednicima trebalo pružiti potporu u pokrivanju troškova certificiranja;
44. naglašava potrebu za usklađenim europskim sustavima certificiranja ulaznih materijala za ekološku poljoprivredu kako bi se izbjeglo povećanje broja privatnih certifikata s različitim zahtjevima i sustavima kontrole; poziva Komisiju da putem akcijskih planova za ekološku poljoprivredu promiče usklađivanje na razini EU-a;
45. apelira na Komisiju da ojača carinske kontrole izravnim i jedinstvenim mehanizmima kontrole u koordinaciji s državama članicama i uz potpuno poštovanje načela supsidijarnosti kako bi se spriječile prijevare povezane s hranom, patvorenje i uvoz proizvoda koji nisu u skladu sa standardima ekološke proizvodnje EU-a te kako bi se izbjegao rizik od toga da sektori ekološke proizvodnje EU-a dođe u komparativno nepovoljan položaj zbog nedostatka globalne konvergencije standarda i povećanih troškova za potrošače; u tom kontekstu ističe potrebu za većim uključivanjem relevantnih carinskih tijela kako bi se zajamčila kvaliteta i sigurnost ekoloških proizvoda i zajamčilo pošteno tržišno natjecanje među proizvođačima unutar i izvan EU-a;
46. žali zbog toga što se u akcijskom planu za ekološku poljoprivredu uopće ne spominju poteškoće i veliki troškovi koji za taj sektor nastaju zbog toga što se tijekom uzgoja, žetve, prijevoza, skladištenja i prerade moraju uvesti odgovarajuće mjere kako bi neodobreni proizvodi, npr. GMO-i, ostali izvan lanca ekološke proizvodnje;
47. naglašava da su poljoprivredni proizvodi podrijetlom iz EU-a međunarodno priznati zbog svoje visoke kvalitete; smatra da su potrebne pozitivne mjere kojima se promiče trgovina kako bi se dodatno promicali ekološki proizvodi iz EU-a na međunarodnoj razini; u tom pogledu uviđa potencijalnu ulogu politike EU-a za promicanje ekološke proizvodnje; naglašava da bi se trebao prepoznati širok raspon održivih metoda, praksi i proizvoda u EU-u;
48. ističe da oznake zemljopisnog podrijetla, koje se podupiru promotivnom politikom EU-a, snažno doprinose gospodarskom rastu u mnogim ruralnim područjima i vodeća su inicijativa europske poljoprivrede; traži od Komisije da obavijesti Parlament o potencijalu za širenje ekološkog tržišta i da ubrza tekuće pregovore kako bi se postigao prijelaz s istovjetnosti na usklađenost sa standardima EU-a za uvoz ekoloških proizvoda;
49. podržava globalni prijelaz na održive prehrambene sustave; smatra da bi djelovanje na razini EU-a, posebno uključujući strategiju zelenog plana, trebalo biti usmjereni na redovito povećanje senzibiliziranosti o okolišu na globalnoj razini; žali zbog toga što se u sporazumima o slobodnoj trgovini često ne pridaje dovoljno pozornosti znatnim razlikama u standardima poljoprivredne proizvodnje između EU-a i trećih zemalja u

pogledu zaštite okoliša i dobrobiti životinja, što odvraća poljoprivrednike iz EU-a od daljnjih ulaganja u okoliš, među ostalim u ekološku proizvodnju;

Poticanje prelaska na ekološku proizvodnju i jačanje cijelog lanca vrijednosti

50. smatra da je, kako bi se ispunili ciljevi nacionalnih strateških planova, ključan odgovarajući proračun ZPP-a, kao i kompatibilnost s drugim europskim fondovima ili programima, kako bi se poljoprivrednicima pružili poticaji za prijelaz na prakse ekološkog uzgoja ili za zadržavanje tih praksi, i to pomoću adekvatno financiranih mjera ruralnog razvoja ili finansijski atraktivnih eko-programa ili pak kombinacijom tih dviju mjera;
51. poziva na to da eko-programi budu dostupni i konvencionalnim i ekološkim poljoprivrednicima te da budu osmišljeni tako da budu kompatibilni s poljoprivredno-okolišno-klimatskim mjerama i da ih dopunjaju; podsjeća da je važno ekološkim poljoprivrednicima pružati potporu i nakon prijelazne faze; poziva države članice da podrže generacijsku obnovu u ekološkoj poljoprivredi putem relevantnih javnih politika, promiču poduzetništvo u poljoprivredi među ženama i podupru razvoj održivih malih i srednjih ekoloških poljoprivrednih gospodarstava;
52. žali zbog smanjenja proračuna ZPP-a tijekom posljednja dva desetljeća dok su se istovremeno povećali zahtjevi za poljoprivredni sektor; napominje da se u okviru trenutačnog ZPP-a samo 1,8 % proračuna troši na mjere potpore ekološkoj poljoprivredi i pozdravlja činjenicu da se novim ZPP-om, posebno putem eko-programa i mjera ruralnog razvoja, državama članicama omogućuje veća fleksibilnost u povećanju iznosa namijenjenih ekološkom sektoru;
53. primjećuje potencijal kratkih, lokalnih i sezonskih te pametnih lanaca opskrbe hranom i mogućnosti izravnog stavljanja na tržište, uključujući tržnice poljoprivrednika, kako bi ekološki proizvođači i ruralna gospodarstva ostvarili koristi za okoliš i dobrobit životinja, uz istodobno osiguravanje prihoda, očuvanje i otvaranje radnih mesta, jamčenje vitalnosti ruralnih područja i premošćivanje jaza između proizvođača i potrošača u EU-u; naglašava da je razvoj tržišta ključan za održivi razvoj sektora ekološke proizvodnje;
54. poziva države članice da dodijele dostatna sredstva za potporu ulaganjima kojima se omogućuje razvoj kratkih prehrambenih lanaca, npr. povećanjem broja mobilnih klaonica ili pogona za preradu na poljoprivrednim gospodarstvima; smatra da bi se u postupcima javne nabave prednost trebala dati lokalnim lancima opskrbe; naglašava da usmjerenost na lokalnu proizvodnju i kratke lance ne smije dovesti do dodatnih prepreka na europskom unutarnjem tržištu;
55. poziva Komisiju i države članice da aktivno doprinose poboljšanju strukture lanaca opskrbe ekološkim proizvodima i izgradnji kapaciteta organizacija ekoloških proizvođača; potiče države članice da primijene „sektorske intervencije” i sve dostupne mјere za poboljšanje organizacije ekoloških proizvođača u svim relevantnim sektorima te da im pomognu u slučaju privremene prekomjerne proizvodnje;
56. ističe da ekološka poljoprivredna gospodarstva, čija je proizvodnja količinski manja te zato i skuplja, mogu imati manju pregovaračku snagu u trgovačkim ugovorima te stoga

mogu biti posebno izložena nepoštenim poslovnim praksama, posebno u obliku kašnjenja u plaćanju kvarljive robe, otkazivanja u zadnji čas ili prisiljavanja dobavljača da plate neprodane i bačene proizvode; naglašava da su potrebni jasni ugovorni uvjeti i pošteno priznavanje rada ekoloških poljoprivrednih proizvođača i smatra da bi trebalo promicati alate kao što su ugovori o lancu opskrbe;

57. pozdravlja potporu Komisije razvoju biookruga u državama članicama, koje se još zovu i eko-regije, s obzirom na to da su oni multifunkcionalne prirode, promiču kratke lance opskrbe i stvaraju sinergije, među ostalim, između poljoprivrednika, potrošača, prerađivačkih poduzeća, prodavača na malo, hotelijerskog i ugostiteljskog sektora i kulturnih poduzeća; poziva Komisiju da državama članicama pruži informacije o instrumentima kojima bi se moglo koristiti za promicanje razvoja biookruga, uz posebnu pozornost na urbanizirana područja; napominje da njihov uspjeh ovisi o snažnoj regionalnoj integraciji i uključenosti lokalnih i regionalnih vlasti;
58. ističe da je izrazito važno širiti strukturiranu razmjenu znanja i primjera najboljih praksi o ekološkom uzgoju među državama članicama i poljoprivrednicima; ističe koristi jačanja suradnje između znanstvenika, poljoprivrednih znanstvenih sveučilišta i šireg obrazovnog sektora, savjetodavnih službi ili konzultanata, poljoprivrednika i njihovih udruženja i organizacija te društva; ističe važnu ulogu koju u razvoju ekološke proizvodnje trebaju imati neovisne savjetodavne službe za poljoprivredna gospodarstva koje države članice moraju uključiti u svoje strateške planove u okviru ZPP-a te naglašava potrebu da im se dodijele dostatna finansijska sredstva;
59. napominje da se u izvješću Zajedničkog istraživačkog centra naslovljenom „*Modeling environmental and climate ambition in the agricultural sector with the CAPRI model*“ (Prilagodba ekoloških i klimatskih ambicija u poljoprivrednom sektoru s modelom CAPRI)⁸ navodi da je potrebno povećati produktivnost u pogledu ekološke poljoprivrede i upravljanja hranjivim tvarima, što se može poboljšati, između ostalog, preciznom poljoprivredom, novim digitalnim tehnologijama i drugim inovativnim tehnikama;
60. napominje da inovativni digitalni alati mogu znatno povećati transparentnost i sljedivost, a time se mogu suzbijati prijevare i nezakonite metode proizvodnje te povećati povjerenje potrošača; stoga potiče Komisiju da, među ostalim putem strateških planova u okviru ZPP-a, osigura veću primjenu digitalnih tehnologija, kao što su precizna poljoprivreda i lanci blokova u ekološkoj poljoprivredi; naglašava, međutim, da te tehnologije dopunjuju sustavni pristup održivosti ekološke poljoprivrede i da se mora osigurati privatnost, profitabilnost i neovisnost poljoprivrednika kad je riječ o podacima;

Poboljšanje doprinosa ekološkog uzgoja održivosti

61. ponovno ističe važnost istraživanja i inovacija za održivost sektora ekološke poljoprivrede i za ispunjavanje društvenih očekivanja u pogledu biološke raznolikosti, klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, dobrobiti životinja i

⁸ Barreiro Hurle, J., Bogonos, M., Himics, M., Hristov, J., Perez Dominguez, I., Sahoo, A., Salputra, G., Weiss, F., Baldoni, E. i Elleby, C., *Modelling environmental and climate ambition in the agricultural sector with the CAPRI model*, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2021..

učinkovite upotrebe resursa te pozdravlja namjeru Komisije da izdvoji sredstva iz programa Obzor Europa za potporu tim ciljevima; u tom kontekstu naglašava potrebu za istraživanjem i inovacijama kako bi se potaknuo prijelaz na ekološku poljoprivrodu, uključujući stočarsku proizvodnju, kako bi se pronašla alternativna rješenja za određene sirovine u poljoprivredi i preradi te povećali prinosi i osigurala dostupnost potrebnog proteinskog krmiva, vitamina, sredstava za zaštitu bilja, posebno rješenja za biološku kontrolu, gnojiva i genetskih resursa kako bi se dodatno razvili snažni poljoprivredni sustavi i povećala tolerancija na suše, nametnike i bolesti; poziva Komisiju da potiče i jača suradnju među istraživačkim zajednicama koje se bave ekološkom i konvencionalnom hranom i poljoprivredom, posebno u okviru Europskog partnerstva za inovacije (EIP AGRI);

62. potiče zauzimanje znanstveno utemeljenog pristupa u pogledu plodnosti tla te potrebe za razvojem, prihvaćanjem i poticanjem inovacija u novim izvorima hranjivih tvari biljnog podrijetla u ekološkom uzgoju, uključujući povećano recikliranje hranjivih tvari odgovarajućom preradom i odvajanjem hranjiva te, ako je to prikladno i primjerenog, gnojidbenim proizvodima proizvedenima iz obnovljivih izvora, kao što su otpad iz biomase i životinjsko gnojivo, kako bi se izbjegao dugoročni manjak hranjivih tvari; podsjeća na važnost stajskog gnoja kao organskog gnojiva i potiče njegovo održivo korištenje u ciklusu uzgoja; poziva Komisiju da procijeni nove reciklirane materijale koji sadrže esencijalne biljne hranjive tvari (fosfor, kalij i dušik) kako bi se u budućnosti dodale na popis ulaznih materijala iz Uredbe EU-a 2018/848 u skladu s načelima ekološke poljoprivrede, osiguranjem kvalitete, sigurnosti i povjerenja potrošača;
63. poziva na više istraživanja i informacija o mogućim koristima upotrebe biljnih biostimulansa i poboljšivača tla na biološkoj osnovi u sustavima ekološke poljoprivrede te o tome kako oni doprinose apsorpciji hranjivih tvari i boljoj učinkovitosti u tom proizvodnom modelu kako bi se omogućila njihova šira primjena i pomoglo smanjiti jaz između organskih i konvencionalnih priloga; ističe da bi se problem neravnoteže hranjivih tvari u sustavima ekološke poljoprivrede mogao riješiti poticanjem korištenja prave kombinacije različitih vanjskih hranjivih tvari za pojedinačna poljoprivredna gospodarstva, uz biološku fiksaciju dušika;
64. ističe da je u Europskoj uniji hitno potrebno razviti proizvodnju ekoloških biljnih bjelančevina i poticati proizvodnju ekoloških mahunarki, među ostalim u sustavima krmnog bilja kako bi se smanjila ovisnost sektora ekološke proizvodnje o uvozu; apelira na Komisiju da s tim u vezi izradi poseban strateški plan;
65. pozdravlja doprinos ekološke poljoprivrede smanjenju upotrebe sintetičkih pesticida i poziva Komisiju da pri izradi novog zakonodavstva o održivoj upotretbi pesticida definira proizvode za biološku kontrolu i poveća dostupnost rješenja za biološku kontrolu i prirodnih tvari koje imaju prostor za mnogo širu upotrebu poboljšanjem i ubrzavanjem postupka evaluacije i odobravanja;
66. podsjeća Komisiju i države članice na Rezoluciju Parlamenta od 15. veljače 2017. o pesticidima niskog rizika biološkog podrijetla⁹ i naglašava potrebu za podupiranjem razvoja sigurnih, učinkovitih i cjenovno pristupačnih alternativnih sredstava za zaštitu bilja te za poticanjem njihove šire upotrebe, posebno olakšavanjem postupka

⁹ SL C 252, 18.7.2018., str. 184.

odobravanja osnovnih tvari i proširenja njihove upotrebe, kao važne sastavnice u razvoju ekološke proizvodnje; naglašava da je potrebno stvoriti uvjete za jednak pristup ekološkim sredstvima za zaštitu bilja i gnojivima u državama članicama; naglašava da ostaci pesticida, prisutni u okolišu, mogu utjecati i na ekološke proizvode;

67. ističe da ekološki poljoprivrednici, koji jamče visoke ekološke standarde u proizvodnji, ne smiju biti odgovorni za rizike izvan njihove kontrole te poziva Komisiju da dodatno promiće usklađivanje u postupanju u vezi s otkrivanjem ostataka pesticida;
68. ističe važnost dovoljno dostupnog i visokokvalitetnog ekološkog sjemena, heterogenog materijala i biljnih sorti s visokim prinosom, autohtonih i lokalno prihvaćenih sorti; ističe njihov potencijal za jačanje otpornosti na bolesti bilja i utjecaj klimatskih promjena; potiče Komisiju i države članice da ulože veće napore, među ostalim konkretnim mjerama, kako bi se poboljšalo funkcioniranje tržišta ekološkog sjemena i smatra da bi prijelazna razdoblja bila korisna za postizanje tog cilja; poziva Komisiju da osigura da se dostačna proračunska sredstva dodijele za istraživanje ekološkog sjemena i uzgoja životinja;
69. naglašava da je važno podupirati programe za očuvanje i odabir lokalnih sorti koje su, s obzirom na njihovu otpornost, posebno prikladne za ekološku poljoprivredu; naglašava da je za razvoj zdravih i otpornih sorti potrebno podržati tradicionalni uzgoj usjeva te da su pri razvoju novog ekološkog sjemena i poljoprivrednih praksi potrebne moderne, održive i inovativne metode, a da pritom treba očuvati visoku razinu zaštite zdravlja ljudi i okoliša;
70. u tom kontekstu ističe ulogu koju znanstvene inovacije u uzgoju bilja mogu imati, posebno u poboljšanju otpornosti sorti, poticanju raznolikosti genetskih resursa i jačanju sustava proizvodnje hrane, te istodobno podsjeća da upotreba genetski modificiranog sjemena (GMO) nije dopuštena u ekološkoj poljoprivredi;
71. podržava namjeru Komisije da analizu tržišnih opservatorija EU-a proširi na ekološke proizvode; naglašava važnost intenzivnijeg prikupljanja i poboljšanja dostupnosti točnih i pravodobnih podataka o ekološkom sektoru, među ostalim na regionalnoj razini, kako bi se bolje razumjeli njegovi ekološki, gospodarski i socijalni učinci;
72. smatra da bi to trebalo uključivati podatke o doprinosu tog sektora ekološkoj održivosti, zajedno s podacima o proizvodnji, obradi, potrošnji, među ostalim u ugostiteljskom sektoru i javnim kantinama, o trgovini unutar EU-a i s trećim zemljama te o otkupnim i maloprodajnim cijenama, preferencijama potrošača, strukturama lanca opskrbe, dodanoj vrijednosti i udjelu poljoprivrednika u lancima opskrbe; uvjeren je da su ti podaci ključni za oblikovanje i praćenje politike EU-a o ekološkoj proizvodnji i poduzimanje mjera za ispravljanje neravnoteže između ponude i potražnje, procjenu trendova potrošnje i proizvodnje te povećanje transparentnosti i povjerenja u sektor;
73. uviđa potencijal zajedničkog europskog prostora za poljoprivredne podatke za povećanje znanja i povjerenja potrošača te za poboljšanje sljedivosti lanca opskrbe ekološkim proizvodima; naglašava da je za poticanje potražnje ključno utvrditi potrebe potrošača pomoću relevantnih procjena; poziva države članice da bolje informiraju građane o ekonomskim rezultatima sektora ekološke proizvodnje; poziva Komisiju da provede sveobuhvatne studije i analize učinka koje bi povećanje ekološke poljoprivrede

imalo i na klimatske promjene i na sigurnost opskrbe hranom u Europskoj uniji;

◦

◦ ◦

74. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

OBRAZLOŽENJE

Komisija je 25. ožujka 2021. objavila akcijski plan EU-a za razvoj ekološkog sektora (akcijski plan za ekološku poljoprivrodu), koji je najavljen u strategiji „od polja do stola” i strategiji za biološku raznolikost, a u kojem je Komisija postavila cilj da udio poljoprivredne površine EU-a bude namijenjen ekološkom uzgoju i predviđela znatno povećanje ekološke akvakulture do 2030. Te su strategije dio europskog zelenog plana, političkog programa Komisije za održivu i klimatski neutralnu Europu do 2050. Odbor AGRI odlučio je sastaviti izvješće o vlastitoj inicijativi o tom akcijskom planu.

U akcijskom planu za ekološku poljoprivrodu ističe se da će ekološki uzgoj, zajedno s drugim održivim metodama uzgoja, imati ključnu ulogu u razvoju održivog prehrabnenog sustava EU-a zahvaljujući proizvodnji visokokvalitetne hrane s malim utjecajem na okoliš. U njemu su također utvrđene konkretnе mjere kojima je obuhvaćen cijeli lanac opskrbe, od proizvodnje hrane do potrošnje.

Akcijski plan podijeljen je na tri međusobno povezane osi s pomoću kojih bi se trebale ostvariti ambicije u pogledu ciljeva održivog razvoja utvrđenih u zelenom planu: 1. poticanje potražnje i osiguravanje povjerenja potrošača; 2. poticanje prelaska na ekološku proizvodnju i jačanje cijelog lanca vrijednosti; 3. poboljšanje doprinosa ekološkog uzgoja održivosti. Tri osi poduprijet će se s pomoću 23 mjeru, pri čemu će se nastaviti neke od mjer akcijskog plana za ekološku poljoprivrodu za razdoblje 2014.-2020. te predložiti niz novih mjer i mobilizirati različiti izvori financiranja. Predviđena je revizija na sredini razdoblja provedbe akcijskog plana 2024. godine te je uspostavljen „Dan ekološke proizvodnje EU-a” koji će se obilježavati 23. rujna.

Certificirani ekološki proizvodi općenito su skuplji od onih konvencionalnih jer ekološka proizvodnja često uključuje veće troškove proizvodnje te su stoga potrebne više tržišne cijene kako bi se ti troškovi nadoknadili. To može otežati širenje sektora ekološke proizvodnje, ali istodobno je i gospodarski preduvjet za nastavak ekološkog uzgoja i daljnji prijelaz na takvu vrstu uzgoja.

Ukupna poljoprivredna površina EU-a namijenjena za ekološki uzgoj povećala se 2019. na 13,8 milijuna hektara i trenutačno čini 8,5 % ukupne korištene poljoprivredne površine u EU-u. Opseg ekološke proizvodnje znatno se razlikuje među državama članicama i varira između 0,5 % i 26 % poljoprivredne površine namijenjene ekološkom uzgoju. Za ostvarivanje cilja EU-a u pogledu udjela ekološkog uzgoja do 2030. potrebno je ostvariti znatan rast u sektoru ekološke proizvodnje u samo osam godina, što državama članicama predstavlja izazov jer moraju prilagoditi svoje ambicije u pogledu ekološkog uzgoja.

Kako bi se državama članicama ponudila mogućnost da izrade prilagođene nacionalne akcijske planove za ekološku poljoprivrodu, koji bi služili kao pomoćni instrumenti uz njihove nacionalne ambicije u pogledu ekološkog uzgoja u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), u akcijskom planu EU-a za ekološku poljoprivrodu moraju se predložiti odgovarajući instrumenti, poticaji te fleksibilnost i ravnoteža za hvatanje u koštac s različitim okolnostima u različitim regijama Europe.

Akcijski plan EU-a za ekološku poljoprivrodu mora slijediti holistički pristup koji se

nadograđuje na multifunkcionalne učinke ekološke poljoprivrede i kojim se promiče gospodarska, ekološka i socijalna održivost na jednak način te kojim se države članice potiču i mobiliziraju da razviju vlastite nacionalne akcijske planove s konkretnim, vremenski ograničenim mjerama. Ti nacionalni akcijski planovi trebali bi, među ostalim mjerama prilagođenima potrebama država članica, uključivati mjere usmjerene na unaprjeđivanje cijelog lanca opskrbe ekološkim proizvodima, promicanje zelene javne nabave, jačanje kapaciteta za poticanje razvoja tržišta i pomoći poljoprivrednicima pri prijelazu na ekološki uzgoj te usvajanju najboljih praksi u tom kontekstu.

Razvoj i rast sektora ekološke proizvodnje prije svega moraju biti popraćeni tržišno usmjerjenim holističkim kretanjima u lancu opskrbe, uključujući mjere kojima se potiče daljnja potražnja za ekološkom hranom i osigurava povjerenje potrošača. Prekomjerna ekološka proizvodnja mogla bi dovesti do povezanog pada cijena ekoloških proizvoda, što bi u konačnici moglo oslabiti ekonomski položaj ekoloških poljoprivrednika u EU-u, smanjiti motivaciju poljoprivrednika za prelazak na ekološku proizvodnju te se, slijedom toga, ne bi u željenoj mjeri ostvarili ciljevi zelenog plana u području klime i zaštite okoliša. Stoga očekivano buduće povećanje opskrbe hranom iz ekološkog uzgoja mora biti popraćeno jednakom visokom potražnjom kako bi se očuvala buduća profitabilnost tržišta ekoloških proizvoda i ekološkog uzgoja u EU-u.

Poticanje potražnje i osiguravanje povjerenja potrošača

Kako bi akcijski plan za ekološku poljoprivredu mogao ispuniti svoju funkciju instrumenta za podupiranje ambicija država članica u pogledu ekološkog uzgoja u sklopu ZPP-a, trebalo bi osigurati odgovarajući proračun za ZPP kako bi se poljoprivrednicima na nacionalnoj razini pružili poticaji za prijelaz na prakse ekološkog uzgoja ili za zadržavanje tih praksi, i to s pomoći mera ruralnog razvoja ili novouvedenih programa za ekologiju ili pak kombinacijom tih dvaju sredstava. U tom je pogledu ključna potpora država članica generacijskoj obnovi u ekološkom uzgoju.

Uspjeh akcijskog plana za ekološku poljoprivredu također će ovisiti o većoj uključenosti privatnog sektora u poticanje potražnje, posebno u zemljama sa slabije razvijenom ekološkom proizvodnjom i tržištima ekoloških proizvoda.

Veće ambicije u području zelene javne nabave u državama članicama mogu povećati potražnju za ekološkim proizvodima i služiti kao poticaj za postizanje cilja u pogledu ekološkog uzgoja. Komisija bi trebala služiti kao primjer i primjenjivati kriterije zelene javne nabave u kantinama, restoranima i kafićima institucija i agencija EU-a. Istraživanje postojećih strukturnih i logističkih prepreka široj primjeni kriterija zelene javne nabave u državama članicama i pružanje rješenja još je jedna važna zadaća Komisije kako bi se doprinijelo budućem razvoju potrošnje ekoloških proizvoda. Države članice također bi trebale uključiti distribuciju ekoloških proizvoda u EU-ov program u školama.

Ključno je osigurati da potrošači pri kupnji hrane mogu donijeti informiranu odluku. Iznimno je važno dodatno promicati logotip ekološke proizvodnje EU-a kako bi postao temelj za odlučivanje potrošača o kupnji, pri čemu taj logotip mora služiti kao jamstvo ključnih aspekata regulatornog okvira EU-a za ekološke proizvode, posebno zajedničkih standarda, certifikacije, stroge provedbe i jasnog označivanja.

Potrošači koji kupuju ekološku hranu imaju određena očekivanja u pogledu njezine kvalitete i oslanjaju se na to da organizacije za certificiranje i kontrolu ekoloških proizvoda provjeravaju tu kvalitetu i pružaju informacije o podrijetlu ekoloških proizvoda. Nepovjerenje u postupak certificiranja ekoloških proizvoda u EU-u i sumnje u pogledu ekološkog znaka EU-a mogu trajno našteti naporima za daljnje jačanje sektora ekološke proizvodnje. Stoga je transparentnost od presudne važnosti za potrošače, a za njezino su osiguranje potrebne obvezne kontrole koje provode nezavisna kontrolna tijela. S obzirom na složenost lanca opskrbe ekološkim proizvodima, ključno je da se Komisija, države članice i dionici aktivno uključe u utvrđivanje načina na koje se postojeći mehanizmi certificiranja i kontrole mogu ojačati kako bi se spriječile prijevare u ekološkoj proizvodnji i trgovini, kako u EU-u tako i izvan njega, te kako bi se izbjegli dodatni troškovi i administrativna opterećenja za poljoprivrednike. Tu bi se u obzir trebala uzeti informatička rješenja.

Za postizanje maksimalnog razvoja sektora ekološke proizvodnje ključno je sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti. Lokalni i regionalni predstavnici često imaju jasnu predodžbu o nedostacima u svojoj regiji ili zajednici te mogu utvrditi prostor za poboljšanje i konkretne mјere. Gradovi i regije imaju sve važniju ulogu u podupiranju strukturiranja sektora ekološke proizvodnje u pogledu same proizvodnje, logistike i trgovine ili u olakšavanju stvaranja organizirane suradnje između proizvođača i potrošača. Aktivnosti podizanja razine osvještenosti i informiranja, kao i razvoj obrazovnih programa za predškolske i školske ustanove, uključujući posjete ekološkim poljoprivrednim gospodarstvima kako bi se razvila snažnija povezanost s poljoprivredom i vrijednošću hrane, mogu biti korisne mјere za obrazovanje potrošača i budućih potrošača na lokalnoj razini.

U nekim dijelovima EU-a povećanje ekološke proizvodnje premašuje razvoj tržišta ekoloških proizvoda. Mjere za promicanje izvoza ekoloških proizvoda iz EU-a mogle bi postati nužne da bi se izbjegla prekomjerna proizvodnja i zaštita profitabilnost tržišta ekoloških proizvoda i ekološkog uzgoja u EU-u.

Osim toga, da bi EU ostvario svoj potencijal u pogledu postavljanja globalnih standarda u održivoj poljoprivredi, važni su informacijski i promidžbeni programi o ekološkim proizvodima EU-a i veća osvještenost o ekološkom znaku EU-a u zemljama izvan EU-a koji će potrošačima pružiti jamstva u pogledu održivosti, kvalitete i svojstava proizvoda i korištenih proizvodnih procesa.

Ekološka akvakultura relativno je nov sektor sa znatnim potencijalom za rast, a države članice i dionici trebali bi osigurati ubrzanje njezina razvoja.

Poticanje prelaska na ekološku proizvodnju i jačanje cijelog lanca vrijednosti

U stanju tržišne ravnoteže, kratki i lokalni lanci opskrbe u sklopu kojih se u obzir uzima i sezonalnost, kao i mogućnosti izravnog stavljanja na tržište, ako je to moguće, imaju velik potencijal za ostvarivanje gospodarskih i ekoloških koristi za proizvođače ekoloških proizvoda i ruralna gospodarstva osiguravanjem prihoda i otvaranjem radnih mјesta, uz istodobno doprinošenje dobrobiti životinja, kao i zaštiti okoliša, biološke raznolikosti i klime.

Razvojem biookruga u državama članicama stvaraju se sinergije između poljoprivrednika, potrošača, ugostiteljskog sektora i kulturnih poduzeća s obzirom na to da su biookruzi multifunkcionalne prirode te se njima promiče gospodarski i društveno-kulturni potencijal

regije. Postojeće mreže trebalo bi poticati na uključivanje većeg broja sela, mjesta ili gradova.

Za poticanje prijelaza na ekološki uzgoj i jačanje cijelog lanca vrijednosti od iznimne je važnosti širiti strukturiranu razmjenu znanja i primjera najboljih praksi o ekološkom uzgoju među državama članicama i poljoprivrednicima, kao i ojačati savjetodavne službe za poljoprivredna gospodarstva. Jači razvoj suradnje između znanstvenika, savjetodavnih službi, obrazovnog sektora, poljoprivrednika i društva koristan je za razvoj sektora ekološke proizvodnje.

Upotreba digitalnih tehnologija, uključujući preciznu poljoprivrodu i lanac blokova, mogu imati ulogu u razvoju ekološkog uzgoja. Postoji sve veći jaz u upotrebi tehnologije u malim i velikim poduzećima, pogonima za preradu i poljoprivrednim gospodarstvima u različitim državama članicama. Prilagodba tehnologija i digitalnih rješenja velikih razmjera malim ekološkim poduzećima, pogonima za preradu i poljoprivrednim gospodarstvima, kao i inovacije u smislu novih, prilagođenih rješenja za proizvodnju malih razmjera imali bi pozitivan učinak na ekološku proizvodnju, primjerice u pogledu učinkovitosti resursa.

Poboljšanje doprinosa ekološkog uzgoja održivosti

Znatno proširenje poljoprivredne površine EU-a namijenjene ekološkom uzgoju mora se iz temelja podupirati, promicati i popratiti čvrstom politikom istraživanja i inovacija. Potrebno je ukloniti postojeće prepreke i ograničenja. Hitno su potrebni istraživanje i inovacije kako bi se prevladala ograničenja u ekološkoj poljoprivredi, kao što je dostupnost ekološkog proteinskog krmiva, vitamina, sredstava za zaštitu bilja, gnojiva i genetičkih resursa, te kako bi se potaknulo ispunjavanje očekivanja društva u pogledu dobrobiti životinja i učinkovitog korištenja resursa. Izdvajanje sredstava iz programa Obzor Europa te poticanje i jačanje suradnje među istraživačkim zajednicama koje se bave ekološkom i konvencionalnom hranom i poljoprivredom kako bi učile jedne od drugih mogu znatno utjecati na poboljšanje doprinosa ekološkog uzgoja održivosti.

Primjerice, potrebne su nam dovoljne količine visokokvalitetnog ekološkog sjemena, heterogenog materijala i biljnih sorti s visokim prinosom koji su otporniji na bolesti bilja i utjecaj klimatskih promjena. Nadalje, moramo pronaći i promicati alternativna sredstva i metode za zaštitu bilja s obzirom na to da je tržišni segment prirodnih tvari malen i slabo profitabilan, a postupak registracije skup i dugotrajan. Komisija i države članice moraju uložiti veće napore u bolje funkcioniranje tržišta ekološkog sjemena i proizvoda za zaštitu bilja te moraju omogućiti prijelazna razdoblja za njihovu uspostavu i razvoj.

Intenzivnije prikupljanje i veća dostupnost točnih, pravodobnih i usporedivih podataka o sektoru ekološke proizvodnje imaju važnu ulogu u njegovu dalnjem razvoju. Posebno, podaci o proizvodnji, potrošnji, trgovini unutar EU-a i sa zemljama izvan EU-a, ostvarivanju održivosti, uključujući otkupne i maloprodajne cijene, sklonostima potrošača, strukturama lanca opskrbe, dodanoj vrijednosti i udjelu poljoprivrednika u opskrbnim lancima, nužni su kako bi se oblikovala i pratila politika EU-a o ekološkoj proizvodnji te kako bi se vrednovali trendovi u pogledu potrošnje i proizvodnje. Na taj se način mogu utvrditi ekološki, gospodarski i socijalni učinci sektora ekološke proizvodnje EU-a, kao i povećati povjerenje u ekološke proizvode Unije zahvaljujući većoj transparentnosti podataka. Stoga je namjera Komisije da analizu tržišnih opservatorija EU-a proširi na ekološke proizvode vrijedna svake pohvale.

Naposljetu, visokokvalitetna hrana proizvedena na regionalnoj razini i u skladu s prirodom važna je za kvalitetu života europskih građana, kao i za zaštitu okoliša, biološke raznolikosti i klime. To je bit ekološke poljoprivrede. Ekološkome modelu dajemo više prostora u Europi, poštujući pritom potencijal drugih održivih metoda uzgoja za doprinos ciljevima zelenog plana.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	31.3.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Dacian Ciolos, Paolo De Castro, Jérémie Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Julie Lechanteux, Norbert Lins, Chris MacManus, Colm Markey, Marlène Mortler, Ulrike Müller, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruijsen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Anna Deparnay-Grunenberg, Anja Hazekamp, Tonino Picula, Michaela Šojdrová, Tom Vandenkendelaere

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

45	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Julie Lechanteux
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmidtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Michaela Šojdrová, Tom Vandenkendelaere
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Ciolos, Jérémie Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Tonino Picula, Marc Tarabella
The Left	Luke Ming Flanagan, Anja Hazekamp, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Anna Deparnay-Grunenberg, Martin Häusling, Bronis Ropé, Sarah Wiener

0	-
----------	----------

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani